

WILLEM DE VLAM

HOND

Personages

*Albert/‘Appie’ een verslaafde reclamemaker,
35-40 jaar*

Roel columnist en gescheiden vader, 35-40 jaar

Evert/‘Eef’ een drugs-designer, voormalig wonderkind, 35-40 jaar

roel Appie belde. Of ik wat te doen had deze zomer. Janee, niet echt. Ik moest naar het eiland komen. Het werd te gek. Ik was een mongool als ik niet kwam. Hoe kan je daar 'nee' tegen zeggen? Er was niet echt iets dat me thuis hield. Dus ik zei: 'Okee'. Ik had Appie al in geen zeven jaar meer gezien.

Een paar uur later belde Eef.

eef Het leek me een goed idee om met z'n tweeën te reizen. Ik sprak hem voor het eerst in zeven jaar.

roel Ja, waarom niet. Zien we elkaar op Schiphol, ja, daar zien we elkaar.

Op Schiphol gaat alles soepel. Behalve de conversatie. Die begint...

eef Stroef.

roel Ja. Hee, man!

eef Hee! Alles goed?

roel Prima. Jij ook helemaal gezond?

eef Ja, hoor. Ja hoor. Helemaal goed.

roel Mooi, mooi.

eef Veel aan het sporten.

roel O echt?

eef Nee.

roel Niet?

eef Nee.

roel Okee. Ik wel.

eef Joh. Kindje gemaakt, heb ik gehoord?

roel Ja.

eef Jongen? Meisje?

roel Meisje. Muis.

eef Muis? Echt? Zooo. Grappig. Hoe oud?

roel Zes, alweer.

eef Tijdje niet meer gezien!

roel Dat kun je wel zeggen.

eef Ook al een tijdje niet meer gebeld...

roel Of ge-emaild...

eef Of ge-emaild...

roel Tja. Jij ook druk zeker.

eef Valt wel mee. Tijd zat. Eigenlijk.

roel O.

eef Gewoon eigenlijk niet meer zo'n behoefte gehad om met je om te gaan.

roel O. Iets persoonlijks?

eef Neuh. Ik heb niks tegen je. Maar gewoon.

roel Jaja.

eef Wat sta je nou maf te kijken? Dat geldt ook voor jou, toch? Of vergis ik me nou?

roel Eh, ja. Nee, dat klopt.

eef Ik bel niet, jij belt niet.

Als we alle twee niet bellen moeten we ook alle twee niet zeuren, of ben ik nou gek?

roel Nee, daar heb je denk ik gelijk in.

eef Daarom. Ik vind het wel leuk je weer te zien. Grijs geworden.

roel Rimpels. Gele tanden.

eef Ja. Ja. Ik zit nog steeds op een pakje per dag.

roel Stabiel.

eef Ja. Dat is inderdaad een tijdje terug, Roel.

roel Zeg dat wel. Doe je nog steeds eh –

eef Ja, ik doe nog steeds dingen.

roel Dingen.

eef Ja, dingen waar we het gewoon niet over gaan hebben. Op een luchthaven, waar het stikt van de douane, de marechaussee, de politie en al dat soort spul. Maar als jij graag over jouw baan wil praten, dan... Ja, ik wou zeggen: 'Ga je gang', maar eigenlijk heb ik dat ook liever niet.

roel Uiteindelijk grijpen we maar naar alcohol om het gesprek vlot te trekken. Dat helpt. We beginnen informatie uit te wisselen. Evert is de gevallen patriciër. Naar zo ongeveer iedereen in zijn familie is wel een straat vernoemd. Hij is het product van een luxueuze opvoeding, een grote belangstelling voor chemie en een ongezonde mix van luiheid en trots. Hij is te trots om nederig werk te doen, en te lui om iets beters te verdienen. Die ingrediënten maken een zwart schaap.

eef Ik ben gifmenger. Ik run twee clandestiene pillenfabrieken in de provincie. De mooiste plek op aarde is voor mij mijn laboratorium op zolder. Daar werk ik aan nieuwe middelen. Stoffen die wonderbaarlijke uitwerkingen hebben op het mensenbrein. Wonderbaarlijke uitwerkingen. Lang niet altijd heilzame.

roel Hij werkt ook een paar dagen per week in een boekwinkel. Om de schijn hoog te houden, maar ook omdat hij het er plezierig vindt. Tussen de boeken wordt zijn geest gevormd. Ook niet altijd op een heilzame manier, trouwens.

eef Er zijn maar weinig mensen die het vroeger zo goed hebben gehad als ik. Die uit zo een

warm en beschaafd nest komen. Er is in mij geïnvesteerd: voedsel, medicijnen, speelgoed, scholing, tijd, aandacht, liefde, geld. Heel veel geld.

En wat is het resultaat? Ben ik mensen aan het genezen? Ben ik in de politiek gegaan? Mijn hele stamboom weent dikke droeve tranen.

Ik maak stofjes waar je lekker high van wordt. Dat is mijn bijdrage. Dat vind ik nou leuk.

En wat denk jij daarvan?

roel Zo min mogelijk.

eef Geen enkele mening, meneer de stukjesschrijver? *met een toneelfluister* Hij is columnist.

roel Ik heb er niets over te zeggen.

eef Echt niet? En anders heb je overal altijd een mening over. *met een toneelfluister* Hij heeft een lifestyle-column. Bij een ochtendkrant. Ik zeg niet welke! *weer gewoon* Denk je echt helemaal niks als je dit leven aanschouwt?

roel Ik krijg de indruk dat je het zelf vooral zonde van de moeite vindt.

eef Als je het niet in je hebt om iemand te zijn, moet je iets zijn. Met overgave. Ik ben een vijfendertigjarig, lui, verwend nest. Dat ben ik. Ik ben er niet trots op, maar ik ben het wel ten volle.

roel Ik heb verschrikkelijk medelijden met je.

eef Nee. Ik kan wel voor mezelf zorgen. Je moet medelijden hebben met de man die ik zou worden. Die kerel waar mensen wat aan zouden hebben gehad. Waar ze een straat naar zouden noemen. Hij kan je medelijden goed gebruiken. De loser.

roel Hoe is het met Appie? Zie je hem nog veel?

eef Appie gaat zijn gang. Je kent hem. En ik vind het ontzettend flauw van je dat je nu van onderwerp verandert.

roel Ja. Maar hoe is het nou met hem?

eef Hij leeft.

roel Dat is positief. We drinken.

2

roel We landen. We stappen over op de boot. We leggen aan en gaan het eiland op.

eef Wauw.

roel Ja.

eef De grond is gebleekt door het zout en de zon. De struiken die hier van nature groeien

zijn droog en stekelig. Hier en daar steekt een pluk grijze grassprietten tussen de stenen. roel Maar toch is de lucht vochtig. Niet op een plakkerige manier. Meer als olie. Je glijdt hier door de atmosfeer.

eef Aan de kust zijn de café's en de clubs. Daar zijn de jongeren. En iedereen die met een jong mens naar bed wil. Daaromheen een haag vakantieflats, die buiten het seizoen leeg staan en binnen het seizoen gonzen van de bronst.

roel Verder naar het binnenland staan de villa's van de eerste kolonisten. De veteranen. Daar moeten we naartoe. De tuin is prachtig. De bloemen staan er precies zo bij als twintig jaar geleden.

eef We staan met onze koffers voor het tuinhek. Appie staat op het Franse balkon boven de deur.

appie *met cocktail in de hand* Hee, snuiters! Zijn jullie daar! Welkom, kom binnen, kom binnen. Zet je spullen neer, drink wat, neem een biertje. Een sigaret? Hoe was de reis? Mooi, mooi. Geweldig zeg. Jemig. Wat leuk zeg. Wauw. Echt. Nee, echt fantastisch om jullie weer...

Hij krijgt het te kwaad en omhelst hen. Zo. Hè. Wauw.

roel Appie. Hij heeft grijs haar gekregen. Jezus.

appie Jezus Roel. Man. Wat moet ik zeggen? Wat moet ik zéggén?

roel Ik weet het ook even niet.

appie Ik was heel bang dat je niet zou komen.

roel Ik wist het ook heel lang niet zeker.

appie Nou. Ik ben blij dat je er bent. Zonder jou... zou het gewoon niet compleet zijn. Eef! Eef, man. Wat is het goed je weer te zien. Hoe is het met je knie? Ben je nog naar die fysio van me geweest? Ik heb hem gezegd dat je zou komen. Het is een goeie vent. Jezus, jongens. Wat zien jullie eruit. Trek die spullen uit. Spring even in het zwembad. Drink een borrel. Of doe helemaal niks, mag ook. Alles mag hier. Nog steeds. Er is hier niets veranderd.

Mijn ouders hebben hier een soort kolonie gevestigd. Met nog een troep anderen. Swingers. Gericht op zomerse recreatie. Eigenlijk meer een soort partnerruilclub voor ouders met kinderen. Maar dan in een minder deprimerende omgeving dan in Nederlandse nieuwbouwwijken. Het toerisme was hier nog maar net begonnen. Het kon hier nog helemaal worden gevormd. Toen ik jong was gingen we hier elk jaar naar toe. Spelen op het strand. Duiken en je eigen vis vangen met een harpoen.

eef En wij mochten wel eens een paar weken mee. Dat vonden we natuurlijk wel spannend.

We kenden elkaar van toen we nog heel klein waren. We speelden samen op straat.

roel Als je samen opgroeit dan vorm je elkaar. Je zit met je vieze pubervingers aan elkaars

ziel.

En je bent voor een deel verantwoordelijk voor het resultaat.

eef En wij werden behoorlijk gekneed.

appie Mijn ouders deden in die tijd een soort wedstrijd wie met de meeste mensen naar bed kon gaan. Daar schepten ze dan 's avonds tegen elkaar over op als ze dachten dat ik sliep.

Zaten ze samen grote bakken zeevruchten te schranzen om krachten op te doen voor de volgende dag. Dat waren heel gezellige nachten.

eef Zijn ouders waren roofdieren. Als zijn moeder aardig tegen me deed was het alsof een grizzly-beer me kopjes kwam geven.

appie Op mijn veertiende werd ik door een ervaren Duitse vriendin van mijn ouders afgericht in de liefde.

Twee jaar later werd mijn vader doodgestoken door een van mijn moeders minnaars. Die was jaloers, of zoiets. Weet ik niet, vertelt het verhaal niet. Ze heeft zijn as hier van de klif gestrooid en is hem achterna gesprongen. Tot zover mijn jeugd.

roel De nineties begonnen. Iedereen werd rijker en Appie had een flinke voorsprong met zijn erfenis. Het eiland werd overspoeld met steeds meer vakantiegasten, steeds meer jong vlees. Elke zomer meer.

eef Paradijs. Ongelofelijk.

roel Wij waren brave studentjes, toen nog. Maar in de zomer kwamen wij ook... en... wauw.

eef Het hele eiland was bezeten van seks. Je merkte het aan alles. Je kon het ruiken. Nog steeds. Je ademt in en je voelt het meteen jeuken en spannen en warm worden. Je stapt aan land en je bloost van de zin.

appie Ze kwamen er vanuit heel Europa op af. Jonge kerels die de hele dag loeiend van geilheid rondrenden. En de meisjes. O, de meisjes. Duitse meisjes, Belgische meisjes, Nederlandse meisjes, Zwitserse meisjes. Ze laten trots hun kersverse tietjes zien en worden hier bij bossen tegelijk ontmaagd.

roel Het is niet wat ze zich erbij hadden voorgesteld. De eerste van een lange serie tegenslagen in de loop van hun leven, die uiteindelijk hun ziel zal breken en hen zal veranderen in boosaardige, kettingrokende jachtluipaarden.

eef Maar al dat leed gebeurt ergens anders. Op het vaste land. De littekens zie je hier niet. Hier is God geboren. Nee, hier is Hij verwekt. Hier. Op het strand tussen de rotsen waar Zijn moeder heel bang en heel klein fluisterde: 'Doe je voorzichtig?' In dit paradijs heeft Appie ons tien zomers gegeven. En daarvoor ben ik hem diep, diep dankbaar.

appie En klaar! Ik wil geen woord meer over vroeger horen. Vroeger was leuk, maar het is voorbij. Drink! Drink!

eef Waarop?

appie Ik wil drinken op een nieuwe vriendschap. De oude was ook mooi, maar hij is mooi als muziek op cassettebandjes die je nooit meer draait en die je ook niet weg wilt gooien. Dus laten we een nieuwe vriendschap maken. Ik wil een vriendschap als een Ipod. Die nog een paar jaar meekan. Dus op de Ipod.

roel De Ipod.

eef De Ipod.

Ze drinken.

roel Mooi gesproken. Maar ik dacht eigenlijk dat je iets anders ging zeggen.

appie Oh ja?

roel Ja, ik dacht eigenlijk dat je zou vertellen wat er aan de hand is...

Eigenlijk...

Waarom we hier zijn...

Waarom ik hier ben...

Wij hebben elkaar ook in geen zeven jaar meer gezien...

Ik vind het soort van moeilijk te geloven dat je zomaar besloten hebt dat je de vriendschap wilde oprakelen...

Dus...

Sorry.

appie Ik... ik wou het eigenlijk liever tot morgen bewaren. Om het leuk te houden.

eef He nee, hè?

A fuck! Nee, he?

Je gaat me niet vertellen dat je iets hebt. Dat ga je me niet vertellen.

Wat heb je? Ga je dood? Je gaat dood, he?

appie Nee. Nee, helemaal niet. Nee, man. Waar haal je dat nou vandaan?

eef O. Naja... ik dacht... het was een soort sfeer... ik... naja laat maar. Sorry, ga door.

appie Nee, ik ga stoppen met gebruiken.

eef O.

appie Van verdovende middelen.

roel O. Okee. Dat lijkt me heel verstandig. Goed idee.

eef Wat nou goed idee?

appie Roel, ik ben de laatste jaren wat meer gaan gebruiken dan toen jij er nog was.

eef Ja, dat kun je wel zeggen, ja.

roel O. Heel veel meer?

appie Ja, best wel een boel meer.

roel O.

appie Structureel. Regelmatig. En eigenlijk wel zo'n beetje alle middelen. Door elkaar.

roel O. Enig idee waarom?

appie Weet ik niet. Waarom vraag je dat?

roel Ja, ik heb geen idee, maar het lijkt me toch wel relevant... toch?

appie Vast wel. Weet ik niet. Het hoeft niet ingewikkeld te zijn: ik vind het lekker.

Ik vind het lekker om op de bank TV te kijken. Dus nu heb ik een joekel van een bank en een flatscreen van twee meter.

Ik vind heroïne lekker dus nu heb ik er een beetje teveel van gebruikt.

roel Heroïne? Serieus?

eef En nogal wat meer. Coke om op te staan, heroïne om weer te gaan liggen. Alles er tussen in voor... alles daar tussen in.

roel Moet je dan niet naar een kliniek of zo?

appie Nee man! Nee, man, gadver, nee! Wat zeg je nou?

Ik ben toch geen junk. Zie ik eruit als een junk?

roel Nee, niet een typische, nee.

appie Dat zijn van die harteloze plaatsen. Het is er heel ongezellig en helemaal niet relaxed.

Die klinieken worden omsingeld door dealers die héle slechte shit verkopen.

Dat past helemaal niet bij mij. Ik wil een plaats met geschiedenis, met tederheid.

Ik wil zeg maar thuisbevallen. Omringd door mensen die van me houden.

eef Ja, goed. Hé, even wat anders. Ik kwam hiernaartoe met het idee van een onspannende vakantie.

appie Ja.

eef Lekker even de stress van me af laten glijden.

appie Ja.

eef Me lekker een beetje misdragen. Achter de meisjes aanzitten. Doen of we twintig zijn.

appie Ja. Ja. Sorry.

eef En nu ga ik twee weken kots opruimen, en bedden verschonen en je reet afvegen. Dat is misschien goed voor mijn karma –

roel O. Ja. Wordt het echt zo erg?

appie Nee, Evert maakt er weer eens een enorm drama van.

eef *praat verder* Dat is misschien goed voor mijn karma, maar het blijft volgens mij werk.

Er zijn mensen die er een beroep van maken. Ik doe in mijn vakantie liever geen dingen waar mensen hun beroep van maken. Ik ga bijvoorbeeld ook niet vissen met vakantie. Je hebt professionele vissers en die gebruiken zo'n grote trawler en daar kun je toch nooit tegenop.

appie Het wordt voor mij een paar daagjes afzien. En als jullie dan in de buurt zijn met een aspirientje zo nu en dan. En een aai over mijn bol. Ja, dat zou prettig zijn.

eef Tuurlijk, ik houd graag je hand vast. Maar wat was het nou voor moeite geweest om hier gewoon een schattig Filippijns meisje te hebben om te helpen met de... vieze dingen.

appie Echt! Maak je nou maar geen zorgen. Komt heus allemaal wel goed. En we gaan vet lol hebben met zijn drieën. Ik zweer het je.

eef Dan had ze een leuk wit rokje aangehad, en bloemen in het huis neergezet.

appie Jezus, Evert, als je de hele tijd zo blijft zeuren, dan kun je beter nu meteen naar huis gaan.

eef Okee.

Okee!

roel En waarom nu?

eef Ja, je vond het toch leuk?

appie Ja... nou... het is een beetje een gênant verhaal...

eef Mooi.

appie Een week of wat geleden gaf het bureau waar ik werk een zakendiner. Een etentje voor klanten, met aanhang. En het was in een heel goed restaurant. Heel duur. Als je een reclamebureau bent moet je laten zien dat het goed met je gaat, zeker als het niet zo goed met je gaat.

Het is natuurlijk voor iedereen een vreselijke avond. Niemand zit daar voor zijn lol, niemand vindt elkaar aardig en iedereen heeft zijn echtgenoot of vriend en vriendin meegenomen en die vervelen zich natuurlijk helemaal te pletter.

Heb ik al gezegd dat ik die dag nog helemaal niks gebruikt had? Ik had die dag dus nog helemaal niks gebruikt dus ik had heel erg veel zin.

Ik ben iets te laat. Niet heel erg veel. Dat valt mee. Iedereen van mijn kantoor probeert te kijken of ik high ben. Dat ben ik niet. Dat is nu juist het probleem. Maar zij lijken opgelucht.

Je moet behoorlijk wat middelen verstouwen wil je het in mijn beroepsgroep te dol maken, maar ik gebruik dus ook voor een reclamemens op een... verhoudingsgewijs hoog niveau.

Het is opgevallen.

Ondertussen heb ik wel de hele voorbereiding gemist. dus ik heb geen idee wie al die mensen zijn en wat we voor ze hebben gedaan. Geen flauw idee. Een paar gezichten komen

me vaag bekend voor. Dat is alles.

Ik zeg iedereen netjes gedag, allemaal zwetende oude mannen met van die tweede-leg-wijfjes. Ik begin ontzettend te zweten. Ik heb niet zoveel concentratievermogen meer over, ik moet er zuinig mee zijn, dus richt me op de mannen. Bij de meesten is de kerel de klant en de vrouw de aanhang. Natuurlijk gaat dat fout bij Marit Dankerst. Een lange, Deense vrouw met zwart haar, een gigantische onderneming in fruithapjes, geloof het of niet, en een reputatie voor wraaklust. Niet het soort vrouw dat het leuk vindt om een 'charming young woman' genoemd te worden.

Tijdens het voorgerecht begin ik misselijk te worden. De man tegenover me is tegen me aan het praten dus ik probeer hem belangstellend aan te kijken, maar dat wordt zoiets als dit *trekt een grimas* dus hij schrikt zich een ongeluk. Mijn ingewanden beginnen pijn te doen als het hoofdgerecht op tafel komt. Eendebout. Hardstikke vet en precies waar je geen zin in hebt als je verschrikkelijke maagkrampen hebt. Ik probeer toch wat naar binnen te werken. Dapper, voor het goede doel. Maar het wordt niks.

Ik wil me discreet naar de wc bewegen. Ik sta op, zeg nog iets van 'sorry', maar ik zie niks meer want mijn ogen zitten al vol braaktranen. Ik doe nog twee, drie stappen en dan vliegt de eerste golf al naar buiten. Nu is het rennen naar de plee. Maar het is een verloren race.

Als ik opkijk zie ik dat ik, om het helemaal af te maken, een mondjevol over Marit Dankerst heen heb gebraakt. Mijn baas is haar rok aan het afvegen en maakt het alleen maar erger. Ze kijkt me aan vanonder die zwarte kuif van d'r. Ze glimlacht naar me. We weten alle twee dat dit me mijn baan kost en ze glimlacht naar me. Als een rattenvanger die een rat op een gemakkelijke manier ziet doodgaan.

Je kan zeggen wat je wilt maar ze heeft wel stijl.

eef En jij hebt geen werk.

appie Niet meer, nee.

eef En dus ook geen geld.

appie Er is nog wat. Maar dat raakt op.

eef Je wordt dus arm.

appie Nee! Nee! Welnee. Nouja, wel een beetje. En het ding is: zolang je eigenlijk iets te veel geld hebt kun je gebruiken tot je een ons weegt zonder dat het... weezinwekkend wordt. Alleen maar als je van heel dichtbij kijkt is het dan... Maar als je géén geld hebt dan wordt het al heel snel... ja... heel onaantrekkelijk.

eef Dan wordt het fietsen stelen, en prostitutie en in elkaar getrapt worden door provincialen.

appie Ja, dank je wel. Daarom is het dus tijd voor mij om ermee op te houden. Zolang het nog niet al te akelig met me is.

eef En omdat je kop steeds meer wordt toegetakeld, steeds meer prostitutie voor minder en

minder geld. En dan ziektes.

appie Dankjewel, Evert, dat gaan we dus proberen te voorkomen.

Kom op, je bederft de sfeer. We hebben ook wat te vieren, vandaag.

Het gaat heus meevallen. Zo ver heen ben ik ook weer niet. Echt niet. Je merkt er vast niet zoveel van.

Laten we er over ophouden. Hier kunnen we ons later nog zorgen over maken.

Hé. Jongens. Jongens. Jongens. Niet zo sip kijken. We hebben hier alles wat we nodig hebben. Er is eten. Er is ontzettend lekker eten. Er is zon. Er is drank. En er zijn meisjes. Alles wat je wil. En als je iets anders wilt dan laat ik het komen. Het beste is niet goed genoeg. Hoor je dat?

Roel. Roel! We gaan het best naar ons zin hebben. Dat beloof ik je. En wat ik beloof dat komt uit, dat weet je. Waar heb je zin in? Ik heb die Jamaïcaanse rum gekocht die je vroeger zo lekker vond. Wil je daar wat van?

Eef, kom op. Hé, je pakket is eergisteren aangekomen. Waarom laat je niet even zien wat je voor lekkers hebt opgestuurd? Kom op, dat vind je leuk.

eef Ja, da's goed, maar je ging toch stoppen met gebruiken?

appie Nog één keer. Dat is juist goed. Ik moet afscheid nemen van die hele manier van doen.

En dan is het juist goed om nog één keer helemaal van het pad af te raken. Da's echt waar.

ROEL Nou, volgens mij is dat juist –

appie En trouwens, ik wil vieren dat jullie er zijn. Ik vind het namelijk echt geweldig. Jullie allebei. En ik ben jullie dankbaar, natuurlijk. Maar ik vind het vooral fantastisch om jullie weer te zien. Dus dat wil ik heel graag. Nog één keer totaal, maar dan ook compleet gefuckt raken, en dan word ik daarna officieel jullie patiënt.

roel Dus wat... morgen?

appie Nee! Gek! Morgen zijn we nog bezig.

eef Nee, en overmorgen moeten we even goed uitslapen. En daarna komt de grote kater.

appie Ja, dan moeten we ons even door een heel diep dal werken. En de dag daarop... dan stop ik.

Maar eerst gaan we een feestje bouwen. Okee, Evert? Roel, ik vraag het je uit naam van onze oude vriendschap: 'Wil jij, voor mij, vanavond, en vannacht, en waarschijnlijk morgen en overmorgen ook nog, compleet, maar dan ook echt totaal van je schedelbasis af?' En ik zweer het je, ik ga voor je op mijn knieën als het moet.

roel Eh...

appie Kom op. Ik werp me voor je in het stof. Waar is je mededogen?

roel *lachend* Okee. Vooruit.

appie Mooi! Leuk, leuk, leuk, leuk, leuk!

Eef gaat in de weer met zijn pakket en begint drugs uit te stallen.

appie Jongens ik heb er zo'n zin in. Ik vind het zo leuk.

Tjee. Moet je mij zien; ik ben helemaal zenuwachtig. Wil je iets drinken?

roel Kopje thee. Lekker. Kan dat?

appie Ja, tuurlijk. Beetje... rustig beginnen. Dat is goed. Slim. Jee, leuk zeg,

Wauw. Zo. Gaat alles goed?

roel Niet speciaal heel slecht.

appie O, okee. Mooi. Het is alleen dat je... Nouja, je ziet er niet zo goed uit.

roel Is dat zo?

appie Ja, vind je het goed als ik dat zeg? Ik bedoel het niet lullig of zo. Ik schrok er gewoon een beetje van.

roel O, echt?

appie Ja, man. Je ziet er hartstikke vertieft uit.

roel Oud en moe, zeker.

appie Ja, oud, ook.

roel O, nog meer?

appie Je ziet eruit alsof je slecht slaapt. Volgens mij heb je ook weinig seks. Weinig vrienden.

Weinig geld. Weinig lol. Je bent grauw en schuw. En daar maak ik me zorgen over.

roel Ja. Okee.

appie Gewoon. Wat ik zie.

roel Oh. Dat heb ik ook gezien, in de spiegel, vanmorgen. Dus dat kan kloppen.

appie Okee. Nou ja goed, dus ik wou maar zeggen als er iets is...

roel Dan wat...?

appie Nou dan zou ik dat jammer voor je vinden... en misschien wel...

roel Jij hebt het druk genoeg met jezelf.

appie Okee. Okee. Ik begin er niet meer over.

roel Beter.

stilte

appie Ik wou gewoon even met je bonden. Want ik ben blij dat je er bent. Echt waar. Ik heb altijd veel aan jou gehad. Jij bent echt een heel belangrijk figuur voor mij. En ik wil graag dat je dat weet.

Weet je wat het probleem met mij is? Mijn hoofd is net niet goed genoeg. Heel irritant. Ik kom er goed mee rond, daar niet van. Mijn hoofd is goed voor dingen als meisjes versieren en een geinig paar schoenen uitzoeken.

Ik ben er goed in om mensen dingen te verkopen. Om mensen wijs te maken dat ze dingen willen hebben. Daar ben ik goed in. Het is niet moeilijk. Er is maar een beperkt aantal vormen.

Je doet bijvoorbeeld alsof je met zo'n paar schoenen meer meisjes kan versieren. Dat is vrij primair en gaat al heel snel: 'Dit is een plaatje van een lekker wijf. Dit zijn schoenen. Lekker wijf, schoenen. Schoenen, lekker wijf.'

Of vleierend: 'Jij bent heel bijzonder, en met deze schoenen, deze unieke schoenen, ben jij helemaal jij. Verwen jezelf. Deze schoenen. Je hebt ze verdiend.'

Of sportief: 'Aërodynamische lijn. Gaatjes van boven voor een optimale veterstrik. De hak, ultiem geplaatst; helemaal aan de achterkant zoals je op dit 3D plaatje van de computer kan zien. Deze schoenen. Perfectie voor fantastische prestaties.'

Of vertrouwelijk: 'Wij vrouwen zijn nu eenmaal gek op schoenen, maar elke dag dezelfde vinden wij niet leuk. Gelukkig zijn er nu déze schoenen. Deze schoenen zijn anders. Probleem opgelost!'

Of respectabel: 'Deze schoenen zijn oud en smaakvol. Dat is bewezen. Ze zitten in een goudkleurige doos. Dus gegarandeerd goed.'

Of prettig gestoord: 'Dit zijn leuke, spontane jonge mensen. Ze doen lekker gek. Jij wil geen grijze eenheidsworst zijn, dus moet je deze schoenen hebben.'

Of paniekerig: 'Zonder deze schoenen is de kans tien keer zo groot dat je pik er af valt! Zomaar ineens! Je lieve kleine pielemuis! Eraf! Zo, op de grond! Ligt ie daar, te kronkelen. Je moet die schoenen, nu!'

Of symbolisch: 'Dit is een beer. Kijk hem grommen. Oewaaahh! Dit zijn schoenen. Beregoeie schoenen. Schoenen. Beregoed.'

Of puberaal: 'Wil jij deze vette schoenen? SMS: 'schoen aan!'

Of liefdadig: 'Hallo, ik ben een bekende Nederlander met een vertrouwd gezicht en ik doe dit helemaal belangeloos. Elk jaar verdwijnen er honderdduizenden onverkochte schoenen. Ze worden gewoon bij het oud vuil gegooid. Kopen helpt.'

Of heel gewoontjes: 'Schoenen. Geen poespas. Niet duur. Voor aan je voeten.'

Of conservatief: 'Dit is een functionerend gezin. Papa werkt. Mama doet de was. Kijk die rakkers eens lekker ravotten. Dit is geluk. Dit is fucking geluk! De hoeksteen van de samenleving rockt als een fucking moker. En deze schoenen ook. Want daar wordt je zoon weer hetero van, en je dochter weer maagd, en je vent komt weer bij je terug, en je komt weer van de drank af en dan zal Jezus weer naar al je gebeden luisteren, wat hij nu niet doet

omdat je een overspelige zeug bent met spataderen en gele oogballen van de nicotine. Maar als je deze schoenen had gehad... was het niet zover met je gekomen.'

Dat waren de twaalf basisvormen. Hier moeten we het mee doen. De rest verkoopt niet.
roel Toch mooi, zo'n creatief beroep. Kun je toch lekker je ei in kwijt.

appie *grinnikt* Ik hoef er niet per se broodnuchter voor te zijn. Maar ik kan ook niet veel meer.

roel Wie wel?

appie Jij, heb ik altijd gedacht. Ik moet je bekennen dat ik een soort kinderachtige fantasie heb van jou met een buitenlandse krant onder je arm, en dat je in een wereld rondloopt vol met boeken en kunst en zo. En dat je gesprekken voert die ergens over gaan, snap je? Zo zag ik dat voor me. En dat was een fijn beeld voor mij.

Ik heb mijn plek in het geheel. Ik maak dingen sexy en dat heeft zijn waarde, maar het gaat nergens over. En jij was daarom altijd heel belangrijk voor me, ook al was je niet eens in de buurt. Want jij dacht over dingen na en je hield je bezig met dingen die er toe doen. En dat was jouw ding. En ik had mijn ding. En Eef had weer zijn ding. Eef had wel meerdere dingen en ik wil ook niet weten wat die allemaal zijn. Maar we hielden alle drie ons eigen veld in de gaten en zo waren we alle drie nuttig en goed bezig. En zo kon ik me goed over mezelf voelen. En dat vond ik heel prettig. En ik wou dat we weer zoiets...

roel Ik heb het idee dat jij nogal hebt zitten nadenken over van alles en nog wat.

appie Ja. Dat kun je wel zeggen ja.

roel En dat gedenk van jou, moet ik me daar zorgen over maken? Het komt een klein beetje manisch over, namelijk.

appie Nee, het gaat goed met me. Althans, het gaat de goede kant op. Tenminste, denk ik. Het gaat in elk geval een kant op. Ik ben er heel enthousiast over. Ik wil heel graag dingen anders gaan doen. En ik zou het echt geweldig vinden als jij en Eef mee zouden willen doen.

roel Okee.

appie Je gaat niet in op wat ik heb gezegd.

roel Nee. Dat klopt.

appie Ben je dat nog van plan?

roel Ik ben heel moe, Ap. Ik ben hier ook naar toe gekomen omdat ik heel hard aan een vakantie toe ben. Ik... ik weet niet. Ik ben heel erg moe.

appie Okee. Ja natuurlijk. Dat geeft helemaal niet. Tuurlijk.

eef Okee. Nou, volgens mij is alles heel aangekomen. Ik moet zeggen dat ik alweer half vergeten was wat ik er allemaal in heb gestopt, maar ik kan jullie melden dat het genoeg is. Echt ruim voldoende. Dus waar beginnen we mee?

appie Jij bent de expert. Wat denk jij?

eef Nouja, ik heb het gebruikelijke spul natuurlijk, maar wel allemaal wat zwaar om de avond mee te beginnen. Ik bedoel, we zitten niet te wachten op een ketaminetrip, toch? Da's gewoon een beetje heftig om vier uur 's middags. We kunnen ook gewoon een beetje chillen met wat pammen. Diazepam Lorezapam, Oxosapam. Word je relaxed van en helemaal zen. Maar dat is niet helemaal de goede sfeer om knalhard uit je plaat te gaan.
appie Helemaal mee eens.

eef Maar wat ik ook heb is een helemaal nieuw eigen recept. En... nouja, ik vind het zelf wel bijzonder. Het is relatief licht, en snel voorbij. Je gaat er niet raar van uit je ogen kijken dus eigenlijk wel leuk om even zo tussen neus en lippen door te snuiven. Dus... nouja, zeg het maar.

appie Okee, laat maar komen.

roel Wat is het?

eef Nou, ik heb er nog niet echt een pakkende naam voor en de scheikundige aanduiding is zo lang als mijn arm en zegt je waarschijnlijk geen bal.

roel O. Wat doet het?

eef Nou, dat is dus ook nog een beetje de vraag, maar ik mik een beetje op het begrijpen. De ervaring van het begrijpen. Zeg maar het moment dat je een raadsel snapt, of de oplossing voor een moeilijk probleem opeens voor je ziet. Die klaarheid, die helderheid... dat gevoel maar dan heel langgerekt.

Ap neemt tot zich.

roel Maar dan zonder dat je daadwerkelijk iets snapt.

eef Vanzelf. Er zijn wat mogelijke bijwerkingen: hyperactiviteit, eventueel hallucinaties.

Roel neemt tot zich.

Verder natuurlijk het gebruikelijke braken, en rotting van de ingewanden en blindheid.
Geintje.

5

appie Er volgt een nacht vol drank- en drugsgebruik op topniveau.

eef De oude verhoudingen van toen we jongens waren, dringen zich weer aan ons op. Het kost energie en wilskracht om weerstand te bieden aan iemand die het gewend is om gehoorzaamd te worden. Waarom zelf iets willen als het zo natuurlijk voelt om gewoon achter Appie aan te lopen? Zoals vroeger.

roel Appie is altijd net wat eerder met uitspreken wat hij wil. Een plan klinkt altijd net wat

leuker als het uit zijn mond komt. En er is natuurlijk altijd de dreiging. Hij is bereid ruzie te maken om zijn zin te krijgen. Wij zijn dat niet. Dus gaan we met hem mee. Dat is beter voor de sfeer.

appie En we hebben een hoop lol, samen.

eef Ja.

appie Net als vroeger.

roel Ja.

appie Vroeger. Vroeger hadden we een hoop lol. En nu ook.

eef Het is waar. Ik voel het hier, in de binnenkanten van mijn armen. In mijn borst. Een heel speciaal soort geluk.

roel We voelen ons jong.

eef Deels. Maar dat is niet alles.

appie We zijn gelukkig.

roel Nee. We zijn teruggegaan in de tijd. We zijn weer twintig, vijfentwintig en de wereld is simpel.

We geloven dat het allemaal vanzelf goed komt. De grote oorlogen zijn gestreden en we hoeven niet het leger in.

appie We zijn weer terug in onze moederschoot. We zijn terug waar we thuishoren. In overvloed. In welvaart. In verwennerij. Ik vind het gewoon lekker!

eef Ik wil gewoon mezelf zijn!

roel Diep binnenin me voel ik het weer opglloeien, als een kooltje in de barbecue van gisteren.

eef Een warme zekerheid.

appie Dat is jouw waarheid.

roel Er is geen zekerheid. Er is geen waarheid. Er zijn alleen maar... invalshoeken.

appie Een lekkere warme omhelzing. Alles mag. Niets hoeft.

eef Het komt wel goed. Ik wil gewoon nog even freewheelen.

roel Een heerlijke illusie van oneindige jeugd en grenzenloze mogelijkheden.

appie We zijn in een van de strandtenten aan de kust. Pompende muziek. Tienermeisjes komen bij ons op schoot zitten en masseren met hun strakke billen ons kruis.

roel Ondertussen kijken ze elkaar aan met grote onschuldige meisjesogen en praten over hun huiswerk en hun eindexamen en wat ze later willen worden.

eef Met hun blikken dagen ze elkaar uit. Kijk eens wat ik durf? Ik durf mijn billen heel ver naar achter te duwen. Kijk eens wat ik durf? Ik durf mijn hand hier zo op zijn dij te leggen.

appie Ze zijn dronken van de macht. Ze denken dat ze ons in bedwang hebben.

roel Zonder woorden dagen ze elkaar uit om steeds verder te gaan. Ze zijn zo jong. Zo vol

van zichzelf.

appie 'Weet je wat mij leuk lijkt?' Zeg ik tegen de mijne. 'Het lijkt mij leuk om jou op tafel te leggen en zeevruchten van je buik te eten. Ja, dat wordt wel een beetje koud. Maar je vindt het vast ook heel grappig. Wil je nog wat drinken?'

roel Ze is vijftien.

appie Nou en? Ik was veertien!

eef Jaaa, da's leuk. Ah joh, dat is toch gewoon gezellig? Ik vind dat echt een ontzettend leuk idee. Ze is natuurlijk weerloos. Nee, da's juist heel grappig.

roel Ze giechelt een beetje. Kijkt een heel klein beetje onzeker naar mij. Ik kijk weg. Ze trekt haar topje uit en gaat op tafel liggen. Haar tepels zijn roze. De ober bedekt haar met oesters, kreeft, gamba's, jacobsschelpen, kokkels.

appie We beginnen te eten. Handen vol inktvis tegelijk.

eef En ik praat tegen d'r. 'Je bent mooi. De jongens vinden je vast heel interessant.

Maar je bent ook jong. Je bent jong en je hebt een beetje macht. Een heel klein beetje seksuele macht. En die macht is je naar het hoofd gestegen. En nu lig je hier en je vraagt je vast en zeker af of je het nog wel een leuk spelletje vindt. Maar wat je niet begrijpt is: het is helemaal geen spelletje. Het is menens. Alles wat je doet is altijd menens.

Je kan je leven ieder moment voor altijd verkloten en dit is weer zo'n moment. Je hele toekomst zal worden bepaald door wat je nu doet, en hoe je van hieruit verder gaat. Het is geen spelletje.

Maar wat moet je nu doen? Wat kun je nog doen? Waar is dat heerlijke seksuele overwicht gebleven, dat je net nog had? Waar is-ie nu? Die is weg. Die macht heb je nooit gehad. Die macht hadden wij. Die macht had ik. Ik ben nu degene, die jouw leven voor altijd in de soep kan helpen. Niet door je pijn te doen of je in een kelder op te sluiten. Er zit niks in je drankje. Echt niet.

Maar ik kan je wel iets verschrikkelijks aandoen. Weet je wat? Ik kan tegen je zeggen wat je wilt horen. Ik kan tegen je zeggen wat je wilt horen en ik kan dat tegen je blijven zeggen net zolang tot je alleen nog maar de dingen weet die je wilt horen. Weken, maanden, jarenlang. En je zou bij me blijven, want ik zou je vertroetelen en cadeautjes geven.

Ik zou tegen je zeggen: 'Het komt allemaal wel goed. Neem het er van. Ik hou van je. Ik zorg voor je. Neem je tijd. Verwen jezelf. Doe rustig aan. Het komt allemaal goed.

Ontplooï jezelf. Ontdek waar je kwaliteiten liggen.' En ik zou je in de watten leggen en je verzorgen. En dat zou ik jarenlang kunnen blijven doen, zodat je nooit op eigen benen leert staan. Zodat je botten broos en je spieren slap blijven, en zodat je niets kan, en niets weet, en niets wilt.

En dan? Weet je wat ik dan doe? Dan laat ik je in de steek. En dan moet je het opeens

helemaal zelf uitzoeken.'

appie *lachend* En dan springt ze in één keer van de tafel af. De schelpdieren vliegen ons om de oren. Ze grijpt d'r kleren en rent huilend de tent uit.

roel Dat was niet erg aardig.

eef Dat was juist heel aardig. Ze is nu een zelfstandig mens. Die sprint de deur uit, dat waren de eerste stappen die ze helemaal zelf nam.

roel Ze is vooral minder goed van vertrouwen geworden.

eef Precies.

appie En wij gaan verder. Meer! Harder! Lekkerder!

Er ontstaat een feestje. Op een gegeven moment krijgt Roel het te kwaad of te leuk, en zondert zich even af.

appie Hee. Eef.

eef Ja, man, wat is het. Wil je nog een beetje?

appie Ja, lekker. Hee. Als het mislukt he?

eef Wat?

appie Van de middelen afraken?

eef Ah, dat kan je best.

appie Ja, ja. Maar... als ik het nou niet haal.

eef Wat dan?

appie Ik wil geen junk worden. Geen wrak.

eef Natuurlijk niet.

appie Geen geld, geen huis, geen leven, geen niets... Ik ben niet van in het vuil slapen en in elkaar getimmerd worden. En ziektes enzo... En dan zo uitgemergeld aan een pak vla lurken.

Dat wil ik niet. Dat snap je wel, toch?

Ik heb altijd leuk geleefd. En als dat me niet meer lukt dan hoeft het voor mij niet meer.

Snap je?

Snap je?

eef Zonde van de high, maar ja, ik snap je.

appie Dus je helpt me?

eef Natuurlijk.

appie Echt waar?

eef Heb je me ooit iets gevraagd dat ik je niet geleverd heb? *kust hem op zijn voorhoofd*

roel *komt hijgend op* Hee, maar je kunt gewoon in een half uur om het hele eiland heenrennen!

appie Ja, echt? Helemaal rond?

roel Ikke wel!

appie Echt waar, heb je niet gesmokkeld?

roel Nouja, een beetje misschien, maar het was op een stuk, heel raar, met krekels. Ja man, er waren d'r wel honderd. Zulke. Dus toen ben ik even de andere kant op gelopen. Want dat vind ik dus... fucking grote krekels.

appie Ja, nee, dat zijn hele grote krekels.

eef Hier, neem dit maar. Dit is heel goed tegen de beestjes. Vinden ze helemaal niet lekker.

6

Eef begint de uitgestalde resten poeders, pillen, zakjes, en kruidenbundels op te ruimen.

appie We feesten de nacht door, de hele volgende dag en kruipen de middag daarop gebroken tussen de lakens.

eef Daarna krijgen we het een klein beetje moeilijk.

roel Oooooo, ik voel me zo verschrikkelijk.

eef We proberen zo min mogelijk te bewegen.

roel Een jongen van twintig stopt zo'n paar dagen sodom en gomorrha in zijn holle kies. Maar wij voelen de leeftijd.

appie Maar het weer is lekker, er is een zwembad in de tuin en het sanitair is van topkwaliteit.

roel Appie is duidelijk getraind in dit soort dingen.

appie Soms komen er meisjes van beneden langs om in het zwembad te spelen. Daar kijk ik graag naar terwijl ik me langzaam door een stripje valium heen werk. Mijn laatste. Boing-boing-boing-plons. En weer eruit klimmen en dan weer boing-boing-boing-plons. En weer eruit klimmen. Boing-boing-boing.

eef Als ook Roel zich weer kan bewegen...

roel Als ik me ook weer kan bewegen is het tijd. De vierde dag.

appie *geeft zijn pillenstrip aan Eef* Ja. Het is tijd. Van nu af aan gebruik ik niks meer.

roel Wat is het plan? Ik doe dit voor het eerst. Is er een plan?

appie Ik ga daar een beetje liggen schuimbekken. Eerst maar eens. En ik stel voor dat we de rest van de bruggen nemen als we er voor staan.

eef Dat lijkt me verstandig.

roel Wat komt daarna dan?

appie Daarna zul je je uiterst nuttig kunnen maken. Maar eerst mag je heel filmisch mijn
zwetende voorhoofd afdeppen met een natte doek.
eef Ja, we hebben een verpleegsterspakje in de kast.
roel Heel leuk. En dan?
eef Daarna zien we wel verder. Als we zover komen.
roel Okee.

7

Een paar dagen later.

roel *alleen aan de telefoon* Ja. Ja? Wat zeg je, Muis? Nee, nee Pappa komt pas over twee
weken weer thuis. Ja. Ja, jammer he, Muis? Ja, ik mis jou ook, liefje. Maar het is toch ook
leuk bij mamma thuis? O? Maar wat zei mamma dan over pappa? O. Jaja. Nou, zeg maar
tegen mama... zeg maar tegen mama dat...
appie *off stage* Kom op, geef me wat!
eef *off stage* Nee. Appie, je krijgt niks.
roel Of nee, laat maar. Nee, zeg maar niks.
appie Godverdomme klootzak geef me wat!!
eef Alleen als je belooft heel lief te zijn.
appie Het doet pijn! Het doet godverdomme hartstikke veel pijn!
roel *door het tumult heen in de telefoon* Wat? Wat zeg je?
eef *op* Nee, je moet het netjes vragen.
appie *rillend op, omwikkeld met heel erg smerig laken* Kom op, hoerenjong, geef me wat of
ik ram je verrot.
eef Nee, nétjes. Is hoerenjong netjes? Ik dacht het niet, hè?
appie Het doet pijn!
eef En trouwens, mijn moeder was misschien makkelijk maar niet te koop.
appie Geef me wat bruin! Nu!
roel Muis, ik versta niet zo goed wat je...
eef Als-je... Wat zeg je dan? Als-je-blilll....
appie Eef...
eef Netjes vragen? Als-je-blilll...
appie Geef me wat, alsjeblieft.
eef Wat wat?

appie Kan me niet schelen. Iets! Bruin! Wat je hebt!

eef 'Iets-bruin-wat-ik-heb' wat?

appie Geef me wat bruin, alsjeblieft. Alsjeblieft Eef.

eef Nee.

appie *geeft Eef een klap* Geef me wat of ik ruk je lul eraf en ram 'm door je strot!

eef Auw! Godver! Dat deed pijn, lul!

appie O shit, sorry man. Nee echt het spijt me. Nee, sorry. Gaat het?

eef Nee, je hebt me voor mijn bek geslagen, lul. Het gaat helemaal niet.

Weet je wat? Hier. Hier! Spuit jezelf maar lekker naar de kloten. Spuit jezelf maar ín je kloten. Spuit jezelf maar in je oogballen, voor mijn part!

roel *nog steeds aan de telefoon* Nee... Nee, ze doen maar alsof. Het is een toneelstuk. Ja. Ja, net zoals mama, ja. Heel goed.

Appie gaat aan de slag maar zijn handen trillen te veel. Het gaat mis.

appie Godver. Godverdomme.

eef Moet ik het ook nog voor je doen? Hier. Hier!!

appie Ik wil het niet.

roel Zeg Muis, ik bel je later terug okee? Nee, Pappa moet even wat tegen deze mensen zeggen.

eef Moet ik het je geven of niet?

appie Ik wil het niet.

roel Doe het dan ook niet.

eef Moet ik het voor je doen? Zeg het maar.

appie Ik wil het niet. Je moet het doen.

eef Zeker weten?

appie Ja.

Eef helpt hem en begint de resterende drugs op te ruimen.

eef Wat sta je nou te kijken, man?

roel Niets, niets. Sorry.

eef Bedankt voor de hulp trouwens. Aan jou heb ik wat. Ik had hier verdomme net zo goed met een goudvis kunnen zitten.

roel Ik weet gewoon niet zo goed wat ik moet doen.

eef Godver, ik sta helemaal stijf van de adrenaline. Moet je ruiken. Ik stink helemaal van de stress. Ruik je dat? O, wat heb ik hier een hekel aan. Dit vind ik altijd een heel erg onplezierige emotie om in te zitten. Ga je goed, nu? *Appie knikt.*

Heb je een lekker gevoel? *Appie knikt.*

Mooi zo. *Hij geeft Appie een stomp op zijn neus.*

roel Wat gebeurt er nu?

eef Nou. Hij blijft even zo liggen.

Wij maken ons klaar voor de volgende ronde.

roel Ja? Proberen we het gewoon nog een keer?

eef Ja, maar dan zonder die hele grote stapel drugs hier op tafel. Die ga ik even ergens anders naartoe brengen. Hadden we op zich eerder op kunnen komen.

roel En dan?

eef Dan wachten we tot hij weer ziek wordt. En dan kijken we wel weer verder.

roel En hoe lang duurt dat? Ja, ik weet hier niets van af.

eef Een paar dagen. Een week. Hangt er vanaf. Maar dat is het puur lichamelijke zieken, zweten en krijsen dat je van de film kent.

roel Maar dan ben je ook klaar, toch? Ik bedoel, daarna is het gewoon een kwestie van ervan af blijven, toch?

eef Ja inderdaad, daarna is het allemaal appeltje-eitje. Kind kan de was doen. Vóór Sesamstraat thuis, lekker borreltje voor de haard en dat allemaal ook nog in een heel prettige sfeer.

Nee. Je hele hersenchemie ligt totaal overhoop. Je hersencellen zijn gewend geraakt aan opiaten en natuurlijke stoffen komen er niet meer in. Het lullige is, dat dat dus alleen voor de leuke stoffen geldt. En dan juist de twee stoffen die zorgen dat je ambitie hebt en dat je vervulling kan voelen.

Woede en verdriet en angst en schaamte, dat voel je allemaal haarscherp. Maar blijdschap, lol, geluk... Zelfs geen tevredenheid. Alle emoties die dit aardse tranendal dragelijk maken... nada.

Seks of je lief vasthouden of een rondje rennen... wat dan ook... doet je allemaal geen fuck. Geen gevoel.

roel Maar dat gaat over, toch?

eef Ja, na een jaar of twee.

roel Auw.

eef Ja.

roel Jezus. Twee jaar?

eef En het enige wat je hoeft te doen om je weer een heel klein beetje mens te voelen, is even voor een tientje bruin halen.

roel Maar het lukt mensen wel, toch? Hoe houden ze het vol?

eef Weet ik veel. Een vriendin schijnt te helpen. Jezus ook. Vooral als ze veel op hun geweten hebben. Dan verwachten ze veel van een vergevende godsdienst, stel ik me zo voor.

roel Een geloof.

eef Ja. Of wilskracht.

roel Ai.

eef Ja, precies.

roel Hij maakt geen enkele kans.

eef Het wordt moeilijk.

Hij komt weer bij.

appie Wauw. Dat viel vies tegen zeg. Daar had ik niet op gerekend. Niet... daar was ik niet op voorbereid. Ik ben... ik ben verder heen dan ik dacht. Is er nog een beetje thee?

Eef, alles goed met jou?

eef Een beetje een dikke lip. Het klopt een beetje.

appie Ja. Ja, sorry man.

eef Ik maak me een beetje zorgen over een infectie. Maar...

appie Ja. Nouja. Goed. Dus. En dan nu verder, hè?

Nog maar eens proberen. Dus.

Ik denk... ik denk dat we allemaal lering kunnen trekken.

En het heeft geen zin om met het vingertje te... doen.

Want dat is... achteruit. En we moeten.... vooruit

roel Misschien moet je nog even wat lopen. Is dat goed? Lopen? Dat is goed toch?

eef Je gaat er niet dood van.

Roel en Appie lopen samen rondjes.

Hee. Ehm...

Even wat anders. We moeten even wat dingen anders aanpakken.

roel Okee.

eef Want op deze manier gaat het niet. Ik breng zo alle drugs het huis uit. Dat is al één. Maar ik heb niet zo'n zin in nog meer klappen.

appie Okee, maar daar is iets aan te doen. *scharrelt ergens een rol gaffer vandaan* Hier.

Bind me hier gewoon vast, dan komt het wel goed. Of nog beter... *vindt een stel handboeien* Nog van mijn moeder geweest.

roel Nou, is dat niet een beetje...

eef *bindt Appie vast op de stoel* Goed idee.

roel Ik vind dat wel... Is dat niet een béétje... Nou. Kom op nou even. Dit is toch...

appie Hoezo? Het werkt toch?

eef Ja, moet je kijken. Hij zit helemaal vast.

roel Ik weet het niet hoor...

eef *houdt koffer met middelen omhoog*. Ik voel me al een stuk veiliger. Ik ga dit even wegbrengen.

Eef af

appie Roel?

roel Ja.

appie Ik moet gewassen worden.

roel Nee toch?

appie Ik zit onder de kots, man.

roel Kut.

appie Jaaa, intellectueeltje! Dat wordt handwerk!

8

Roel wast Appie.

appie Je bent een goeie kerel. Dat wist ik wel. Je bent een goeie.

roel Jajaja.

appie Ik had niet gedacht dat ik zo ver heen was, zeg. Man.

Het gekke is ook dat je niet echt weerstand kan bieden. Je kan niet echt zeggen: ‘Okee, hier ga ik tegen knokken’, want het zit in je. Het zit in me als een druppel koffie in een suikerklontje.

Het is ook niet zo dat het iets wil dat ik niet wil. Als ik een portie wil dan is het niet de verslaving die het wil. Ík wil het. Snap je? Ik wil het zelf. Maar ook niet. En dan wil ik het wel en dan weer niet en dan weer wel. Het is de hele tijd dezelfde wil. Het is een kwestie van timing. En ik ben er nog helemaal niet uit wanneer ik nu wel gelijk heb en wanneer niet.

roel Kun je niet gewoon onthouden dat je ervan af moet blijven?

appie Ja, maar wie onthoudt dat? Wanneer? Het ene moment denk ik ‘nee, ik ben sterk’ en het volgende denk ik met exact het zelfde deel van mezelf dat ik misschien juist een heel klein beetje moet nemen om me nóg sterker te maken. Snap je? En dan denk ik ‘nee, niet een heel klein beetje maar juist heel veel, of is het beter van helemaal niks, dat is het beste of... nou, een heeeel klein beetje en als ik een heel klein beetje neem, kan ik net zo goed juist hele grote zakken vol tegelijkertijd chinezen! Oja, nee wacht even. Dat hadden we dus juist afgesproken dat we dat niet gingen doen. Toch? Neeja. Wel. Maar. Niet. Wel. Niet. Ja. Maar. Niet. Bweeh. Naja.’

Je gaat er scheel van kijken, echt waar.

Maar ik kan mezelf niet vertrouwen. Niets in mezelf. Ik heb alleen maar verraders en dieven en sluipmoordenaars in mijn kop. Er zit geen authentieke figuur tussen waar ik tot terug kan keren. Geen pure, schone Appie. Ik ben helemaal aangetast. Ik ben helemaal ziek.

roel Ik vind het wel goed hoor! Van je. Heel moedig.

appie Dank je.

roel Ja. Ik zal je zoveel mogelijk steunen. Hierin.

appie Ja. Het wordt nog moeilijk. Hopen dat ik het red.

roel Tuurlijk joh. Dat komt wel goed. Daar heb ik zeker vertrouwen in.

appie Weet je wat mij altijd bijna fysiek pijn doet om te zien?

roel Nou.

appie Jou te zien liegen. En dat is niet eens omdat het me kwetst, maar... je bent er zo onwaarschijnlijk slecht in. Net een puppy met slechte heupen, die toch blij probeert te rennen. Het is gewoon schrijnend.

roel Ik weet niet waar je het over hebt?

appie Je denkt niet dat het mij gaat lukken om af te kicken. Je hebt er geen vertrouwen in.

roel Ik denk dat het heel moeilijk voor je wordt... En dat je...

appie Wat doe je nou met je hoofd?

roel He?

appie Die beweging die je maakt met je hoofd. Wat is dat?

roel Wat?

appie Je doet altijd zó met je hoofd als je probeert te liegen. Hou d'r mee op. Je kan er geen kluit van!

Dus. Het gespreksonderwerp van vandaag is: 'waarom je denkt dat ik er niet in zal slagen om mijn lichaam en geest te zuiveren van de demoon die er in huist.'

roel Ap, ik vind het niet een goed idee om dit nu te bespreken.

appie Zie je wel! Zie je wel! Je kan het wel!

Waarom niet?

roel Nou, het is niet heel erg motiverend. Stel ik me voor.

appie Nee, dat is het inderdaad niet.

roel Precies, dus laten we proberen het niet erger te maken dan het hoeft te zijn. Ik bedoel, wat weet ik er nou van? Helemaal geen bal. Dus.

appie *na even* Wat doe ik dan verkeerd?

roel Wat doe je dan verkeerd...

appie Ja. Wat doe ik dan verkeerd?

Ik doe toch iets verkeerd? Anders kan ik niet mislukken. Als ik niks verkeerd doe kan ik niet mislukken.

roel Ap, ik wil het hier echt helemaal niet over hebben. Echt niet. Hoe zijn we hier in vredesnaam terecht gekomen?

appie Dat doet er niet toe. We zijn er. Wat doe ik verkeerd?

roel Appie...

appie Ik probeer het voor iedereen leuk te houden. Is dat verkeerd?

Ik doe elke dag mijn best om het naar mijn zin te hebben. Ik probeer een beetje op mijn maten te passen. Ik probeer ze te helpen als ze in de problemen zitten. Is dat verkeerd?

Ik hou van lachen. Ik hou van leuke spullen om me heen. Ik hou van meisjes om me heen. Daar word ik vrolijk van. En ik weet zeker dat als ik vader word dat ik enorm van die kinderen zou houden en dat ik een goede vader zou zijn. Dat ik het niet zou verkloten.

Als dát verkeerd is, dan wil ik heel graag weten wat dan niet verkeerd is. Wat ik moet doen.

roel Niets. Je moet helemaal niets. Je begrijpt me verkeerd. Je bent gewoon wat je bent. Jij bent Appie. Als je honger hebt stop je er wat eten in. Als je je verveelt gooi je er een pil in.

Als je geil bent steek je je lul ergens in. Je hobbelt van de ene bevrediging naar de volgende. En dat vind jij leuk. Je vindt het leuk om dat te zijn. Ik denk niet dat jij iets anders zou willen zijn. Ik denk niet dat jij iemand zou willen zijn die zichzelf beheerst.

Alleen als je echt een hoger doel ziet, misschien. Maar dat zie ik je ook niet één-twee-drie ergens vandaan halen.

En het is niet erg. Je bent een heel erg innemende, leuke en aardige man. Maar als je zo in elkaar zit en je moet van een verslaving af... dan wordt het moeilijk. Dat is alles.

appie Het is echt ongelofelijk. Kijk, dat bedoel ik. Ik ben echt stom van verbazing. Daar zat ik dus ook aan te denken. Een hoger doel. Dat zou me echt ontzettend helpen, denk ik. En het mooie is: dat is jouw ding.

roel ...

appie Ik weet nog die avonden dat Eef en ik totaal kaputt ergens op een bank lagen en dat jij ondertussen praatte over diepe shit zodat zo'n avond... schoon werd. Zodat zo'n nacht die anders alleen maar een soort... reptielachtige oefening in... in seks en in verdoving en zo hard mogelijk gefuckt in je hoofd raken... dat zo'n nacht een soort aura kreeg.

roel Aureool.

appie Hou je bek.

Dat was jouw taak, Roel. Jij moest daarop letten. En wat doe je? Je laat ons in de steek.

roel Meen je dit nou serieus?

appie Ja! Ja, dit meen ik hartstikke bloed fucking ernstig.

En ik snap het heus wel. Tuurlijk. Wat hadden wij je nou te bieden, verder?

Eindeloos gelul over reclamespotjes, en dat geëmmer van Eef is af en toe ook niet om aan te horen.

Jij wil natuurlijk ook mensen om je heen die boeken lezen, en die voor hun lol naar het museum gaan en niet alleen omdat er leuke meisjes rondlopen. Dat snap ik best.

Maar nu ben je hier, en je bent hier nodig. Even zonder gelul.

roel Jezus Appie...

appie Nee. Je bent hier nodig. Denk je dat ik jou nodig heb om mijn billen te wassen?

Je moet me vertellen over wat je gelezen hebt, net als vroeger. Je moet me vertellen over wat je gezien hebt. En als we je dan uitlachen omdat het maf en een beetje gay is wat je allemaal zegt, dan moet je een beetje kwaad worden, net als vroeger. Het was mooi als je kwaad werd.

We gingen je daarom altijd een beetje extra pesten, ik weet niet of je dat in de gaten had. Maar als je goed kwaad en bevlogen was... man... dat vond ik altijd magisch. Alsof we via jou deelnamen. Alsof we erbij zaten, en het snapten, en helemaal meegingen in wat je allemaal mee had gemaakt.

Als ik nu terugkijk kan ik me voorstellen dat dit voor jou anders was. Maar je moet het ook mooi gevonden hebben. Want je kwam telkens terug. Tot je op een gegeven moment niet meer kwam.

Dat was verdrietig. Maar nu ben je er weer.

roel Godver. Appie. Ik moet zeggen dat ik...

appie Hou je bek even. De komende tijd... en dan heb ik het niet over de komende weken maar over een wat langere termijn... Ik zou het prettig vinden als je... als we zo nu en dan konden praten. Net als vroeger.

roel Ja, tuurlijk.

appie Niet gemakkelijk beloven, dit. Dit is heel belangrijk. Jij moet met me komen praten.

Ik heb iets nodig om op te vertrouwen. En het kan niet op mezelf, en Eef zou zijn moeder verkopen aan een Armeense sexboerderij, dus daar heb ik ook niks aan.

roel Maar zo werkt het niet...

appie Beter niet nu. Niet nu. Morgen misschien. Overmorgen. Of zo. Nu moet ik... nu ga ik het even moeilijk krijgen.

roel Kan ik iets doen?

appie Eh. Nee. Het heeft niet zoveel zin om erbij te gaan zitten kijken. Ga beter slapen. Of zo. Ga maar.

Roel af.

Appie is alleen. Hij begint het moeilijk te krijgen. Hij begint te trillen. En zachtjes te kermen. Eef komt binnen, vrolijk en duidelijk onder invloed. Hij zingt een rock 'n roll klassieker.

eef Hee. Hee. Oja. Hallo. O, het gaat niet zo goed met jou, hè?

Heb je pijn? Ja, je zal wel pijn hebben. Kramp. Hier en hier en hier.

En in je gewrichten.

In je hele lichaam. En niet alleen je lichaam. Alles in je schreeuwt erom.

Waarom moet je me dan ook zo nodig verlaten? Hè? Het was toch leuk? We hadden het toch gezellig?

We hebben wel veel lol gehad, samen. Jij en ik. Heel erg veel lol.

Ik heb ervan genoten. Van de meisjes. Van het geld. De feesten. De drugs, natuurlijk. De meisjes.

We deden waar we zin in hadden, zodra we er zin in hadden. En we lieten ons door niemand wat vertellen. We waren aan niemand gebonden. Weet je hoe waardevol dat is?

Weet je hoe zeldzaam dat is?

Maar je moest wel sterk zijn, Ap. Dat was het enige. Je moest sterk zijn. Je moet overal om kunnen lachen. Bereid zijn om je eigen goed en je eigen kwaad te verzinnen en je van niemand anders wat aan te trekken.

En ik snap het niet. Ik dacht dat je dat was. Ik dacht dat je sterk was. Maar nu zit je daar.

Moet je nou kijken.

Ik moet zeggen dat ik het allemaal nogal... ontluisterend vind.

Weet je waar ik nou benieuwd naar ben?

Wat zou er nou gebeuren als ik die boeien los zou maken. Daar ben ik nou benieuwd naar.

Ik bedoel, dit kun je geen wilskracht noemen, toch? Wat jij nu voelt is niet echt de vrije wil in gevecht met de begeerte.

De wil komt er niet aan te pas. Je kan het verlangen helemaal bezit van je laten nemen, want je handen zitten toch vast.

Wat zou er gebeuren als ik je boeien los zou maken?

Wat zou er gebeuren als ik je boeien los zou maken en een héél klein beetje bruin hier recht voor je neus zou leggen? Daar ben ik nieuwsgierig naar. Kun je je dat voorstellen?

Nee, ik lieg. Ik ben er helemaal niet nieuwsgierig naar. Ik weet precies wat er zou gebeuren.

Jij bent nooit meer geweest dan begeerte. Je wordt er totaal door overheerst. Jij kan geen weerstand bieden. Daar heb je een wil voor nodig. En daar heb ik jou nog nooit op kunnen betrappen.

Jij kan zin in iets hebben. Jij kan je zin doordrijven. Jij kan anderen meekrijgen in het

bevredigen van je behoeftes, maar dat kan een hond ook. Daar hoef je geen mens voor te zijn.

Maar de begeerte overwinnen. Pijn doorstaan. Pijn doorstaan terwijl je de keuze hebt. Dat is voor mensen, Appie. Daarom kijken wij mensen neer op honden. En op junks. *houdt de sleutel van de handboeien omhoog* Dus wat ben je? Ben je een hond? Of ben je een mens? appie Ga weg.

eef Maak je de keuze om aan de ketting te blijven? Begrijp ik dat goed? Heb je er geen vertrouwen in?

appie Ga weg, alsjeblieft.

eef Ik vind dat ik het recht heb om te weten of ik voor een mens zorg, of dat ik op een hond aan het passen ben. Ik wil niet lullig zijn, maar eigen diersoort eerst.

Hee. Ik meen het.

Weet je wat, ik leg hier gewoon een beetje neer. *doet het* En ik maak gewoon de boeien open. *doet het* En dan zien we wel wat er gebeurt. Toch?

Appie begint veel heftiger te trillen en zweten. Hij huilt en heeft het er zo zwaar mee dat hij zijn urine laat lopen. Het is een deerniswekkend gezicht.

eef *omhelst hem* Okee. Genoeg. Okee. Sssh. Okee. Rustig maar. Okee. Sssh. Sssh. Rustig maar.

10

roel Dit zijn de zware nachten. Om de beurt houden Eef en ik de wacht. We voeren hem water, soep en sportdrinkjes. Hij schreeuwt het regelmatig uit van de pijn, en van de angst. Hij hallucineert. Monsters bespringen hem van alle kanten. Hij denkt dat wij zijn ziel willen eten. Dat willen we niet. We willen graag slapen.

eef We zien onze vrienden niet graag zo zwak, en dat is niet alleen uit medeleven. We willen sterke, gezonde vrienden om ons heen, die voor zichzelf kunnen zorgen.

Niet een kermend wrak.

roel We schamen ons. We zijn blij dat niemand ons zo kan zien. We zijn blij dat niemand kan zien dat wij zo iemand kennen.

eef Soms hopen we dat hij het niet overleeft. Het zou voor iedereen het makkelijkst zijn. We zouden er alles aan gedaan hebben. Niemand zou ons iets kwalijk nemen. We zouden zijn dierbaren bij de begrafenis recht in de ogen kunnen kijken, en ze zouden ons dankbaar zijn. Ze zouden ons misschien wel met tranen in hun ogen bedanken.

appie Ik zit vast in verschrikkelijke nachtmerries. Van het soort waardoor je je dingen over jezelf af gaat vragen... die je helemaal niet wil weten. Ik ben bang. Ik voel de angst kloppen in mijn slapen. Ik kijk om me heen maar ik zie niemand. Opeens voel ik een vrouw vlak achter me staan. Haar kin opeens op mijn schouder. Ik schrik me een ongeluk. Ze is blond. Ze is blond en ze draagt een zomerjurk. Het is goddank niet mijn moeder. Ze maakt mijn gulp open en het is goddank niet mijn moeder. Ze neemt mijn geslachtsdeel in haar handen, die goddank niet die van mijn moeder zijn. Mijn penis heeft de vorm van een kale rat. Hij wriemelt in haar handen. Hij heeft pootjes en blauwpaarse vlekken en een bek met knaagtanden en een verkrampte gezichtsuitdrukking. De vrouw die goddank niet mijn moeder is schudt haar hoofd en fluistert: 'Dat krijg je als je hem zomaar overal insteekt.'

roel Jezus.

eef Dat is fucked up.

appie Ik lig op de grond in een kamer. De muren groeien. Ze worden steeds hoger. De vloer wordt ook steeds groter. De muren zijn steeds verder weg van mij. Ik lig op de grond in een gigantische kamer. De kamer kantelt en ik hang aan de muur. Ik hang aan mijn poriën. Er zitten allemaal wormen in de muur en die zijn in de poriën van mijn huid gekropen. Ze kruipen overal in. Dwars door mijn huid heen, in mijn oren, mijn mond, mijn plasbuis, mijn anus. Ik word aan alle kanten doorboord.

roel Okee. Genoeg. Als het ijlen ophoudt komt het verlangen, de craving. Het smeken, het soebatten. Het dreigen. En dan begint het ijlen weer. Maar het wordt minder. Langzaam. Langzaam begint hij helderder te worden. Als we hem los proberen te maken wil hij niet. We laten het zo. Eef geeft hem wat pijnstillers.

11

Ochtend. Eef zit naast de stoel van Appie.

roel Hee.

eef Hee.

roel Hoe is het met hem?

eef Hij slaapt.

roel O. Okee. Zal ik wat te eten maken?

eef Graag.

roel Je bent hier goed in.

eef *sarcastisch* Ja, het is ook een beetje een hobby van me.

roel Nee, serieus. Je komt heel... vertrouwenwekkend over.

eef Weet je wat ik zat te denken? Als je hem zo ziet, wat denk je dan? Wat voel je?

Medelijden? Weerzin? Walging?

roel Eh... ik weet niet... Ik zou willen zeggen medelijden.

eef Maar er zit geheid ook walging bij.

Bij mij wel. Ik vind dit uitermate weerzinwekkend. Misschien is dat vooral een kwestie van goede smaak. Ellende is altijd zo plat. Zo clichématig. Lijden is zo'n dierlijke aangelegenheid. Daar wil je toch niet bij in de buurt zijn? Ik niet. En jij geeft het misschien niet graag toe van jezelf, maar je wéét waar ik het over heb.

Hij niet. Hij kan zich bij die hele weerzin niets voorstellen. Als jij in de stront zit helpt hij je eruit en dan kan het hem niets schelen hoe vies hij daar zelf bij wordt. Hij gaat voor je door het vuur.

roel Ja, loyaliteit is... belangrijk bij hem.

eef Loyaliteit is ook belangrijk.

roel Als je verder geen zin hebt om over goed en kwaad na te denken kom je met loyaliteit een heel eind. Je zit vaak goed en als je toch fout zit ben je in elk geval niet de enige.

eef Ik weet het niet. Ik moet zeggen dat ik er wel van onder de indruk ben. Die onvoorwaardelijke trouw. Het heeft iets vóór-oorlogs, maar het ontroert me wel. Maar ja, ik ben natuurlijk ook een gevoelsmens.

roel Ik vraag me af of we hier zo hadden gezeten als hij gewoon een hobby had gehad.

Volgens mij zijn mensen die scheepjes in flessen knutselen bijna nooit verslaafd aan de heroïne.

eef Ik weet het niet. Ik zal het eens vragen.

roel Verkoop jij dat ook?

eef Ja. Tuurlijk.

roel Aan Appie ook?

eef Ja tuurlijk.

roel Is dat echt waar?

eef Ja.

roel Okee, maar even serieus.

eef Ja. Ik heb liever dat hij het bij mij haalt. Bij mij krijgt hij kwaliteit, en voor weinig geld.

roel Je maakt een grapje.

eef Nee. Ik maakte er bijna geen winst op.

roel Dit geloof je toch niet. En je vindt dat zelf helemaal niet gek?

eef *denkt even na*. Nee.

roel Hoe kan je... Ik zou me echt als ik jou was... ik zou mijn ogen uit mijn kop schamen.

Hoe kun je nou naast die jongen zitten en je niet helemaal verrot schamen?

eef Ik heb volgens mij helemaal niets misdaan. Waarom zou ik me schamen?

roel Het is je beste vriend!

eef Maar als ik het aan iemand anders verkoop is het wel okee? Dat snap ik niet. Leg 's uit?

roel O. En dat werkt voor jou. Daar voel je je lekker bij.

eef Ja, dat werkt heel goed, dank je wel. Ik voel me er prima bij.

Appie is een grote volwassen kerel, die heel goed voor zich zelf kan zorgen. Zijn neus, zijn keus.

roel Man, je kunt toch bij Appie allang niet meer spreken van een keus. Je hebt toch gezien hoe die er aan toe is.

En dat snap ik niet. Ik snap niet hoe je dat allemaal kan weten. Hoe kan je weten dat het fout gaat en toch niet ingrijpen. Ik begrijp daar gewoon helemaal niets van.

eef Het is heel simpel. Hij doet het helemaal zelf. Als hij zin heeft om zich te pletter te chinezen moet hij dat doen. Het is niet zo dat de wereld niet zonder hem kan. Hij levert geen onmisbare maatschappelijke bijdrage. Er is niemand van hem afhankelijk. Hij doet er niemand kwaad mee. Hij doet er niemand echt verdriet mee. Volgens mij mag je dan doen waar je zin in hebt. Volgens mij móet je dan lekker doen waar je zin in hebt. Volgens mij moet je je tot in het uiterste manifesteren. In naam van alle stakkers en stumperds die hun persoonlijkheid laten verwateren in hun dagelijkse verplichtingen.

En ik gun hem dat. Ik heb hem dat gegund, die vrijheid. Het is een heel mooi ding.

Ik heb dat in hem bewonderd en in mezelf proberen na te streven, ten koste van nogal wat persoonlijk geluk en comfort. Het idee dat ik dan zou moeten optreden en als een kleuterjuf moet zeggen: 'Nee, Appie, dat mag je niet doen. Dat is niet goed voor je.' Dat is vernederend. Voor hem én voor mij.

roel En nu zijn we hier.

eef Ja.

roel Nu zijn we hier, en zo ziet Appie er tegenwoordig uit, en jij ziet dat, en je denkt nog steeds: 'Ja. Dat heb ik goed aangepakt.'

eef Als je toen in de buurt was geweest had ik er graag een levendig debat met je over gevoerd. Maar dat was je niet. Dus geen debat. Jammer. Was vast heel boeiend geweest. Nu is het eigenlijk vooral laat.

appie Wat is laat?

eef Hee. Je bent wakker.

appie Ja.

eef Gefeliciteerd. Je bent al vijf dagen clean.

appie Vijf dagen. Wauw.
eef Je kunt beter wat eten.

12

roel Hee. Hoe voel je je.

appie Kut.

roel Ja, dat zal wel. Ja.

appie Maar ik ben wel blij. Het zijn de eerste stapjes natuurlijk, natuurlijk. Maar ik ben wel blij. Ik heb knallende pijn in mijn kop. Maar ik ben wel blij. En jij? Alles in orde?

roel Ja, ja.

appie En met jou?

eef Ja. Goed. Ik vind het hier erg warm.

appie Ja, het is hier zonnig.

eef En warm.

appie En warm. Ja.

roel Voel je je al wat beter?

appie Nee, ik voel me nog steeds kut.

roel O.

appie Vind je het goed om een beetje tegen me te praten? Bij wijze van TV.

roel Ja tuurlijk. Eh...

appie Maakt niet uit wat. Een dag uit het leven van een broodschrijver.

roel Er valt niet zoveel te vertellen.

appie Dan vertel je maar niet zoveel.

roel Ja, god. Ik begin vrij rustig. Breng Muis naar school. Koffie drinken, het nieuws bijhouden. In de tussentijd maak ik aantekeningen. Soms is er dan al een kant en klaar idee. Soms duurt dat nog even. Je merkt, het is keihard werken.

appie Ik hoor het.

roel Soms ga ik er op uit. Naar een congres of een lezing of een debat. Maar niet zovaak. Ik heb het vooral over dingen in de media... en ik... Luister er valt echt niet zoveel over te zeggen. Het is heel dom.

Ik schrijf alleen maar dingen op die iedereen al vindt. Dat is echt waar. Als de krantenkop is 'Fraudeschandaal' dan schrijf ik op dat het schandalig is, van die fraude. Als op TV een soapnolletje iets doms over het Midden-Oosten zegt, dan ga ik uitleggen dat soapnolletjes

in gezelschap hun mond moeten houden over moeilijke onderwerpen.

En mensen lezen me graag. Het is heerlijk om het eens te zijn met wat je leest. Maar met reflectie heeft het niks te maken. Dit is spijsvertering.

Als ik zo bezig ben dan stel ik me voor dat er ergens een plek is, waar volwassen mannen en vrouwen samenkwamen om slimme dingen te zeggen zodat mensen daar af en toe naar toe konden om zich te laten injecteren met een dosis verstand. Dat hou ik mezelf voor. En ik hou mezelf voor dat die volwassen mannen en vrouwen het heel goed zonder mij afkunnen. Zodat ik lekker in mijn modderpoeltje kan zitten, scheten onder water kan laten, en kan spelen met de sloom opborrelende zwarte luchtballen.

eef En waar zijn die grote mensen dan?

roel Weet ik niet. Ik kan ze niet vinden. Vroeger waren er van die grijze vaderfiguren en die deden al het serieuze werk zodat wij konden roepen dat je net zo goed over het songfestival kon schrijven.

Wij speelden lekker buiten in de zon, terwijl zij zaten na te denken achter grote dikke brillen, en sigaretten zaten te roken. Die zaten zo hard te denken en te roken tot er goudgele stalagmieten van teer aan het plafond van hun studeerkamers zaten, en er ging pas een raam open als huisdieren flauw begonnen te vallen.

Dat waren de denkers van vroeger. Die gingen met een peuk los in de mondhoek de Russen te lijf. De bliezen net zolang sigarettenrook tegen de muur tot-ie omviel van de aanslag. De geschiedenis is gestikt in die doorrookte studeerkamers.

Nu is de geschiedenis tot ieders schrik weer opgestaan uit het graf. En opeens staan er hele hordes boze mensen op straat en allemaal geloven ze opeens weer militant in God, Vaderland, de Vrije Markt of de Verlichting. Maar de grijze generatie is inmiddels wél hartstikke dood van al dat gepaf en gedenk. En wij roken niet. We begrijpen niets van de doodsverachting van onze voorgangers. We rennen door het park met een kinderwagen op sportvelgen. We slurpen sapjes. We schrijven stukjes.

We zijn verwend en lui en dom en bang. We zijn zo bang. We zijn schijtluizen. We hebben ons opgesloten in kleine witte paleisjes in de binnenstad waar we beleefd met elkaar – onder ons – kunnen converseren. Beleefd. Altijd dezelfde smoelen op het podium. De netwerkertjes. Gescheiden vrouwen op zoek naar een bezigheid. Een Aardrijkskunde leraar. Gatver.

En na een eindeloze herhaling van zetten is

de conclusie – verrassing, verrassing – dat er een discussie op gang moet komen. En de presentator sluit dan gauw de avond af door te zeggen dat hij hoopt dat er voor die discussie vanavond een aanzet is gegeven. Een áánzet. Om gek van te worden.

En dan eten we met zijn allen een wortel.

appie Weet ik niet. Eh. Jezus. Ik had niet gedacht dat je zoveel lawaai zou gaan maken.

Kunnen we het niet over wat anders hebben?

roel Wat anders.

appie Ja, graag.

roel Ik heb geen zin om het over wat anders te hebben.

appie Nou, doe het toch maar.

roel Het is zo hol, Appie. Het is zo leeg. En

ik geloof het gewoon niet meer. Misschien

ligt het aan mij. Als ik mezelf er weer naar

toe sleep dan zie ik het niet. Ik zie alleen een kluwen bange blanken die daar alleen maar

zijn om te zorgen dat hun wereld blijft zoals die is.

appie Praat over wat anders!

roel Maaike en ik zijn uit elkaar.

appie Iets anders!

roel Ja, we zijn nog een beetje aan het kijken hoe en wat, maar van die hele relatie is

eigenlijk niks meer over.

appie Kun je alsjeblieft ophouden.

roel Ik voel eigenlijk alleen maar weerzin, tegenwoordig.

appie Ik heb hoofdpijn.

roel Maaike is intellectueel gesproken natuurlijk een gat in de grond. Maar omdat ze

kunstenares is valt dat in het begin niet zo op. Als iemand niet de geringste moeite neemt om redelijk te zijn blijft het lang onduidelijk of ze überhaupt tot rede in staat is.

In het begin trok dat me aan. Dat labiele. Spannend. Dan ben je zelf een soort rots in de branding en zo'n meisje slingert zich om je heen en je houdt haar vast en het is woest. En ze is actrice dus ze heeft een goed excuus en het staat haar goed, dat woeste. Zolang ze jong is en er nog hoop is dat ze een hele grote wordt. Maar naarmate ze meer rimpels krijgt wordt het allemaal steeds smakelozer. Naarmate je dichterbij komt en langer meegaat zie je hoe vals, hoe clichématig die psychische instabiliteit is. De stomme trut is niet eens écht gek. Ze doet maar alsof.

Stond ik er weer. Met m'n bosje bloemen te wachten in het café tot ze uit de kleedkamer kwam. Helemaal opgewonden, bol van de adrenaline, amper tijd en geduld om me een kus te geven. 'Vond je het goed?', 'Ja fantastisch, het beste wat ik je ooit heb zien doen.' Ze gelooft er geen zak van en is zo weer weg om met iemand te praten die beter kan liegen.

De voorstelling was beschamend. Koren op de molen van degenen die alle kunstsubsidies af willen schaffen. Ik wou dat ik de levenservaring had om het ontroerend te vinden. Zoals je geroerd raakt als een puber voor het eerst een eigen mening formuleert.

Maar ik ben daar op dat moment niet sterk genoeg voor. Ik heb een keiharde zwarte klomp haat in mijn buik voor de prutser van een toneelschrijver en de zeikerd van een regisseur die mijn vrouw dit kinderachtige gezwets in de mond hebben gelegd.

Maargoed. Ik sta daar dus met mijn bosje bloemen en ik doe heel erg mijn best om er niet aan te denken dat ik de gezichten ken van zo goed als iedereen in het publiek. Altijd dezelfde pappies en mammies en vriendjes en vriendinnetjes en hier en daar nog wat boos kijkende cultuurtrutten met neusringen en ook één lekker wijf. Een blonde matras die – verrassing, verrassing – iets met kindertheater blijkt te doen. Godsalle Jezus Christus. Ik vind het zo godvergeten weerzinwekkend dat ik niet eens zin heb om naar d'r tietes te kijken. Als ik in deze stemming ga drinken wordt het een inktzwarte, woedende dronkenschap, dus ik drink alleen spa. Om me heen begint de rest te tanken. Mijn vrouw speelt niet zozeer in toneelvoorstellingen als in doorzichtige excuses om het weer eens flink op een zuipen te zetten.

Naarmate de avond vordert, zij zatter worden en ik chagrijniger, groeit de kloof van wederzijdse minachting. Tot ik het niet meer houden kan en naar huis ga. Alleen.

De volgende ochtend komt ze thuis. Ze heeft moeite met zitten.

Ik word er niet eens meer kwaad om.

Het is bijna zeker dat ik niet de vader ben van mijn dochter.

appie Wacht even. Wacht even. Roel, kom op. Ik snap best dat jij nu een beetje een zwart mensbeeld, hebt. Echt waar. Ik bedoel, je vrouw laat zich door een ander in d'r poeperd nemen. Dat is natuurlijk niet zo mooi. Natuurlijk ben jij nu een beetje teleurgesteld. En die teleurstelling zien we nu overal in terug. Fair enough. Dat kan gebeuren. Ik zou zelf ook knap pissig zijn.

roel Nee, ik ben het zelf gewoon zat. Zij doet gewoon wat ze altijd al deed, alleen... meer.

Ik kan er gewoon niet meer tegen. Ik kan er gewoon niet meer tegen dat iedereen genoeg neemt met rotzooi. Ik zelf ook. Het lijkt wel alsof we er verzot op zijn.

Soms heb ik het idee dat je in de Kalverstraat kan gaan staan met een hele grote ketel vol dampende kak en dat ze dan in de rij staan voor een kommetje vol. En dat je dan goud geld verdient. In het begin is dat heel grappig, om te zien dat je er mee weg komt. En je verdient er een goede boterham mee. Maar ondertussen sta je wel de hele dag in een ketel met warme kak te roeren. En op een gegeven moment kom je er achter dat dat gewoon niet een toffe baan is.

eef Roel, je levert gewoon een product. Een min of meer nuttig product. Zoiets als een pakje kauwgum. Of ontharingscrème.

En waarschijnlijk was dit niet wat je in gedachten had toen je begon. Nou en? Je bent nu volwassen. Je zorgt gewoon voor je dochter. Je bent een goeie vader. Dat is ook wat.

Sommigen hunkeren daar elke dag naar. Je schrijft de stukjes die je schrijven moet om haar naar muzieklés te kunnen sturen, en een sportclub, en een goeie school. Je doet wat je doen moet, net als iedereen.

Al die verwachtingen van wat je zou moeten kunnen, en zou moeten doen, en zou moeten willen en bereiken... die zijn jouw probleem niet. Dat is een probleem van andere mensen. Jij hebt alleen maar last van trots. En trots is ook onzin. Trots is hoe jij denkt dat anderen je zien. Trots is vrijwillige slavernij.

roel O. Dan maak ik een intensief proces van bevrijding door.

eef Ik meen dat heel serieus.

roel Ja, daar was ik al bang voor.

Maar goed. Het resultaat is hetzelfde.

Ik heb dit gekozen. Dit kan ik. Weinig meer. Dus ik ram er braaf elke dag een stukje uit. En ik werk een beetje vooruit, zodat ik af en toe vrij heb. En zo gaat het nog wel een paar jaar door.

appie En dat is het.

roel Ja. Dat is het.

appie Echt?

roel Ja, ik zou niet weten wat er nog meer over te zeggen valt.

appie En ik dan?

roel Wat is er met jou?

appie Wat moet ik dan?

roel Dat weet ik niet.

appie Dat weet je niet?

roel Nee.

appie Dat weet-ie niet! Wat stelt dit nou voor, man? Jij had het... Het was jouw... Godver.

Hoe kan dat nou?! Jij had toch het leuke... Jij moest... Wat moet ik hiermee? Wat ben jij voor een verschrikkelijke mislukking! Wat een vergissing ben jij! Wat een misgeboorte! Hier kan ik toch niks mee?! Wat ben je voor dienstverlener!? Een entertainer!

Gadverdamme! Gadverdamme! Waarom geen kinderpartijtjes? Waarom sta je geen fucking goocheltruuks op fucking kinderpartijtjes te doen, hè? Waarom niet? Eikel!

Blijf uit mijn buurt. Het is misschien besmettelijk. Jouw druipende gefaal. Zo erg is het met je. Dat iemand als ik, die zijn eigen kotsbrokken nog in zijn neusholte heeft, dat die nog steeds vindt dat hij het beter voor mekaar heeft dan jij! Wat een verdrietig figuur ben jij. Wat een smakeloze, aftandse mislukking ben jij. Gadverdamme. Je mag blij zijn dat dat kind van je jouw genen niet heeft! Als je van d'r houdt moet je God op je blote knieën danken dat er geen chromosoom van jou bijzit. Godver.

Dat zal me leren ergens op te vertrouwen, he? Tsjongejongejonge zeg.

Het is mijn schuld. Het is mijn eigen schuld. Stom. Naïef.

Weet je wat ik dacht? Ik dacht dat er misschien ergens een plek was waar mensen elkaar niet de hele dag gelul liepen te verkopen. Dat dacht ik. Dat hoopte ik. Dat was het idee. Om je dood te lachen, ik weet het. Maar dat was het idee. En ik dacht: Roel! Roel kent de weg! Roel kent de mensen. Roel weet hoe het werkt. En het belangrijkste. Roel gelooft ergens in. Roel is enthousiast. Roel heeft er zin in.

roel Appie, Ik ben je therapeut niet. Ik ben je leraar niet. Ik ben je moeder niet. Het is niet mijn taak.

appie Dat was het wel! Dat moest je wel! Dat was nu juist het idee!

roel Je bent geschift. Dat werkt toch zo niet? Dat snap jij toch ook!

appie Ik snap niets! Ik ben veertig en ik ben verslaafd aan heroïne! Ik zit vastgebonden op een stoel omdat ik bang ben dat ik anders naar buiten ren voor een shot. Moet je kijken!

Kijk naar me! Zie ik eruit als iemand die ze allemaal helemaal op een rijtje heeft? Die zijn shit voor mekaar heeft? Weet je hoeveel zin ik nu heb om mezelf helemaal scheel te chinezen?

roel Je moet godverdomme ook gewoon in een kliniek gaan zitten! Met mensen die hiervoor opgeleid zijn! Wat is het ook voor een rukidee om dat hier te doen?!

appie Ik rekende op jou! Ik vertrouwde op jou!

roel Ik weet niet wat je wil horen!

appie Ik wil weten wat jij denkt! Ik wil jouw gedachten over mij horen. Ik wil dat je verdomme je werk doet! Gewoon je werk doen! Wie ben ik? Waar hoor ik bij? Waar heb ik last van? Waar kom ik vandaan? Waar heb ik last van? Wie heeft daar nog meer last van? Hoe is het zover met mij gekomen?

roel Dat weet ik toch niet... Daar heb ik zo niet over nagedacht...

appie Gelul, dat heb je wel.

roel God, vast wel 's maar dat heb ik niet paraat...

appie Dan verzin je het maar ter plekke.

roel Ik zal kijken of ik er wat op –

appie Nee, nu!

roel Appie, doe even normaal. Als je zo bezig bent dan heb ik al helemaal geen zin om dit voor je –

appie Als ik zo bezig ben? Als ik zo bezig ben? Dit is niks! Voel je je onder druk gezet? Dit is geen druk. Dit is niks. Weet je wat druk is? Dit is pas druk: ik overleef het niet, anders. Ik ga anders helemaal kapot.

Ik moet iets fatsoenlijks in mijn hoofd hebben. Ik moet iets in mijn hoofd hebben waar ik

op kan vertrouwen want anders eindig ik ergens onder een brug. En dat wil ik niet, en Eef en ik gaan het ook zover niet laten komen. Daar hebben we al duidelijke afspraken over gemaakt. Dus, Roel: speelkwartier is voorbij.

roel Wat heb je dan afgesproken?

appie Neeneeneeneenee, niet nu met Eef bezig gaan. De klok loopt.

roel Wat heb je gezegd?

eef Dat ik hem help. Als hij daarom vraagt.

roel En dat ga je doen? Ja, natuurlijk ga je doen.

appie Tiktaktiktaktiktaktaktak!

eef Zijn keus.

roel Jullie zijn alle twee helemaal gek geworden.

appie Niet zeuren, Roel, het is een vrij land. Als een mens al geen zelfmoord mag plegen als hij er geen toekomst meer in ziet... Nou? Komt er nog wat van?

roel Ik had het idee dat het het beste is om jullie het ook maar te laten doen, ook, maar...

Okee, dit is het ding. Kijk, het heeft te maken met vrijheid. Je zei het is een vrij land. En de vraag is, is dat alles wat het is? Vrij? Dat is eigenlijk gewoon een manier om de vraag open te laten, toch? Want het is een denkfout. Snap je? Daar gaat het om. Want jij, en ik en Eef... Ik...

appie Ben je nou tijd aan het rekken?

roel Ja! Wacht even.

Je gelooft je hele leven dat vrijheid het helemaal is. Vrij is goed, dus vrijer is beter. En je mag alles doen waar je zin in hebt en je hoeft pas te beginnen met nadenken, als iemand anders daardoor níet kan doen waar die zin in heeft. Klopt?

Dat is misschien ook wel zo, en dat werkt misschien wel heel goed. Maar het zegt eigenlijk niks. Het zegt eigenlijk alleen wat je níet mag. Je mag anderen niet dwarszitten. Het laat eigenlijk een belangrijke vraag open: wat je nou eigenlijk wél moet doen. Gewoon: wat moet je nou eigenlijk doen. Dus we hebben altijd maar met de helft van het verhaal rondgelopen. En dat merk je aan alles. We hebben op een gegeven moment bijna bewust gezegd: 'Ik geloof niet meer dat die andere helft bestaat.' En die andere helft die was dan God, of Lenin, of goede smaak, of de waarheid of wat dan ook. Wat het dan ook was dat zei hoe je het wel moest doen. Bestaat niet. Tenminste dat heb ik min of meer bewust gezegd. En het voordeel was dat je er ook geen ruzie meer over hoefde te maken. Dus dat was lekker rustig en goed voor het meubilair. Dus het voorkomt een hoop gedonder. Dat is een hele goede reden om het er bij te laten.

Maar het probleem is dat je het niet volhoudt. Je wordt op den duur doodongelukkig als je alleen maar met de helft van het verhaal zit. Dan ga je de gekste dingen verzinnen. Dat is

het linke. We zitten met zijn allen de hele tijd de idiototste onzin te verzinnen om de leegte op te vullen. En ik mag niet eens tegen je zeggen dat je poep in je hoofd hebt, want het is jouw goed recht om poep in je hoofd te hebben.

Dus we deden maar wat. Jij ging vooral verschrikkelijk uit je plaat. Non-stop feesten. En jij hebt jezelf gedrogeerd. Je neus volgestopt. Je buik volgestopt. Je huis volgestopt met comfort. Je hebt jezelf zo hard laten bevredigen dat je niets meer hoefde te voelen. En nu kan dat niet meer. En nu wil je weten wat je moet doen. En ik kan je dat niet vertellen. Echt niet. Ik wou dat het anders was. Ik kan je vertellen wat ik in mijn hoofd heb gehaald. Maar zoals we hebben gemerkt is dat niet bepaald de meest directe route naar geluk en succes. Toen ik nog student was dacht ik dat we allemaal nog steeds in de eerste plaats apen waren. Alles wat uitsteeg boven gooien met uitwerpselen vond ik al heel wat. Dat maakt je vergevingsgezind en het loont want je krijgt vaak gelijk. Maar zulke lage verwachtingen zijn net zo erg als helemaal geen verwachtingen. Op een gegeven moment wordt ook dát verraad.

Ik ging me voorstellen dat je een totale hoeveel verdriet en lijden had in de wereld. Dat stelde ik me voor als een grote zwarte heksenketel. En het idee was, dat als je ervoor zorgde dat die een beetje minder vol was, dat je dan al heel ver was. Dat was al heel wat.

Dat dacht ik. Het is een aantrekkelijk en simpel beeld. Het is ook heel prettig dat je het helemaal in je eentje kan geloven. Je hoeft niemand te overtuigen, want in je eentje gaat het ook.

Alleen: het werkt niet. Je kunt geen gemiddelde trekken van verdriet. Je kan het niet uitsmeren.

En als er niemand is met wie je ruzie moet maken, dan ben je niet met iets bezig dat er toe doet.

Toen geloofde ik ook nog heel even heilig in de technologie. Vooral de internetcultuur. Het idee van delen en dat bijdragen een antwoord was. Alleen gaat dat vooral over porno en Star-trek afleveringen.

En nog niet zo lang geleden dacht ik: misschien moet ik het conflict opzoeken. Gewoon een paar steekwoorden uit de lucht grijpen, met iedereen in debat gaan en zien wat er overeind blijft. De evolutie zijn werk laten doen. Ook een fiasco. Niet alleen omdat iedereen me een ongelofelijke eikel vond. Maar zonder overtuiging is het niet echt. Zonder overtuiging zijn het gewoon slimmigheidjes. Blijft het alleen maar conversatie.

Entertainment.

En nu? Ik weet dat ik er genoeg van heb. De dagelijkse schaamtevolle vertoning, waarin ik opsta, mezelf voer, de straat op ga voor meer voer, misschien wat seks als ik geluk heb, mijn kroost verzorg, spelen met de bal, 's avonds nog even een blokje om, en dan weer

braaf in de mand. Het komt me mijn neus uit. Je hoort te weten waarom, je hoort er een bedoeling bij te hebben. Niet alleen maar als een slaaf van je DNA door de wereld bewegen om je te vermenigvuldigen.

Ik denk niet dat ik dat nog wil accepteren. Ik ben geen hond. En ik denk dat het verschil met vroeger is dat ik er niet meer koket over loop te doen. En dat ik er niet meer over loop te zeuren. Het niet zie als iets dat voor mij opgelost moet worden. Maar dat ik het van mezelf eis.

En dat is het dus, denk ik. Als je me vraagt waarom je moet doorzetten en van die rotzooi af moet blijven dan is het beste antwoord dat ik heb: omdat je geen hond bent. Dat je meer dan dat moet zijn. En misschien van daaruit verder kijken.

stilte

Dat was het. Ik hoop dat het een beetje is wat je in gedachten had.

eef Ja, ik weet niet hoor... Het gaat natuurlijk niet om wat ik vind, maar... Maarja, je had natuurlijk ook niet zoveel tijd om erover na te denken. Het moest een beetje uit de losse pols. Maar ik vond het al met al helemaal niet slecht geprobeerd, hoor.

appie Eef... kan je me losmaken? Geen hond zijn.

roel Meer dan een hond zijn.

appie Ja. Jaja.

roel Het is moeilijker dan het lijkt.

appie Ja. Ja. Volgens mij is het goed als ik nu een tukje ga doen.

roel En?

appie Wat?

roel Ben ik geslaagd?

appie *haalt zijn schouders op* Weet ik niet. We zullen zien.

roel Tsja.

appie *terwijl hij afloopt* We zullen zien.

eef Ik vind je nog steeds een rukker.

roel Daar ben ik blij om. Nou. Ik ga denk ik even Muis bellen.

eef Doe d'r de groeten van me.

roel Van jou? Eh... nee. Zou je het echt doen?

eef Om je de waarheid te zeggen weet ik het niet zeker.

Ik heb het nog nooit eerder gedaan. Dus dan is het moeilijk te zeggen.

Ik denk het wel.

roel Daar gaan we het morgen over hebben.

eef Ik kijk er naar uit.

Roel af

Eef rommelt in zijn zakken. Vindt een buisje dat hij openmaakt en opsnuift. Hij laat het even op zich in werken.

eef Lekker.

Hond ging op 19 september 2009 in première in Plantagedok in Amsterdam, in een regie van Vincent Rietveld met Frederik Brom in de rol van Appie, Tijn Docter als Roel en Harpert Michielsen als Eef.

Op 2 februari 2010 begon in theater Frascati in Amsterdam een tournee langs meer dan dertig theaters in Nederland. Thomas de Bres nam voor deze tournee de rol van Roel over.

Willem de Vlam studeerde theaterwetenschap en een blauwe maandag rechten. Tijdens zijn studie was hij actief in het studententoneel, waar hij ook teksten voor schreef. In 2004 won hij met de tekst '3' een toneelschrijfprijs die tg. het Syndicaat had uitgelooft. Samen met Tom Helmer richtte hij toneelgroep Opium voor het Volk op, en maakte van '3' een toneelvoorstelling, die werd opgenomen in de Serie Nieuwe Theatermakers.

In de daaropvolgende jaren ontwikkelt hij zich als toneelschrijver en theatermaker. Ondertussen heeft hij samen met Tom Helmer de dagelijkse leiding over toneelgroep Opium voor het Volk. Op het moment werkt hij aan zijn volgende toneelstuk *De Zoon* en bewerkt hij *Hond* tot filmscenario.

Willem de Vlam woont en werkt in Amsterdam samen met zijn vriendin Annemarie en hun hond Casper.

Toneelwerk

3 – 2004

Blind – samen met Tom Helmer – 2006

Overwinteren – 2007

Grip – 2007

Kanonnenvlees – samen met Tom Helmer – 2008

Hond – 2009

De Zoon – 2010